

การใช้ถ้อยคำเปรียบเทียบ “สุนัข” กับ “คน” ในภาษาไทยและภาษาจีน The Use of Dog as a Metaphor as Human in Thai and Chinese

เรณูกา สิทิตะวงศ์*

คณะมนุษยศาสตร์และการจัดการการท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยกรุงเทพ

*e-mail: renuka.s@bu.ac.th

Renuka Sittitavong

Humanities and Tourism Management, School of Humanities and Tourism Management,
Bangkok University

บทคัดย่อ

ภาษาไทยและภาษาจีนมีการใช้ถ้อยคำที่นำสัตว์มาเปรียบเทียบกับคน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการใช้ถ้อยคำเปรียบเทียบกับ “สุนัข” กับ “คน” ทั้งนี้เพราะ “สุนัข” หรือ “狗” (Gǒu) หรือ “犬” (Quǎn) เป็นสัตว์เลี้ยงที่มีความใกล้ชิดสนิทสนมกับมนุษย์มากที่สุด จึงทำให้ลักษณะหรืออุปนิสัยต่าง ๆ ของสุนัขถูกนำมาเปรียบเทียบกับคน การใช้ถ้อยคำเปรียบเทียบกับทั้งในภาษาไทยและภาษาจีนจะถ่ายทอดให้เห็นในภาษิต 成语 (Chéngyǔ) คำพังเพย 俗语 (Súyǔ) และสำนวน 熟语 (Shúyǔ) ต่าง ๆ อยู่เสมอโดยผู้เขียนแบ่งเป็น 2 ประเด็นคือ ประเด็นแรกเปรียบเทียบกับพฤติกรรมของสุนัขกับการกระทำของคน และประเด็นที่สองการเปรียบเทียบกับรูปลักษณ์ของสุนัขกับการกระทำของคน การใช้ถ้อยคำเปรียบเทียบกับสุนัขกับคนในภาษาไทยและภาษาจีนจะทำให้ผู้อ่านได้รับความรู้เกี่ยวกับความงดงามของภาษาและยังเป็นการสะท้อนถึงวัฒนธรรมและทัศนคติของคนชนชาติไทยและจีน

คำสำคัญ: การใช้ถ้อยคำเปรียบเทียบ ภาษาไทย ภาษาจีน สุนัข และคน

Abstract

There are some expressions in Thai and Chinese that use animals as metaphor of human beings, especially dog. Since “dog” is the friendliest pets and being closest to human beings, its characteristic and behavior are often used metaphorically to describe a man. The metaphor in both Thai and Chinese frequently appears in proverb aphorism and idiom that can be divided in two points, the use of dog behaviors as a metaphor of human behavior and the use of dog appearance as a metaphor of human behaviors. The author hopes that this analysis of the use of dog as a metaphor of human in Thai and Chinese may help the readers to better understand the beauty of languages, cultures and attitudes of Thai and Chinese.

Key words: Metaphor; Thai; Chinese, Dog and Human

บทนำ

ภาษาไทยและภาษาจีนมีการใช้ถ้อยคำในการเปรียบเทียบและเปรียบเปรยสิ่งต่าง ๆ เช่น ปันน้ำเป็นตัว หมายถึง คนที่แบ่งเรื่องโกหกให้ผู้อื่นฟัง ปอกกล้วยเข้าปาก หมายถึง เป็นเรื่องง่าย ๆ 雷声大, 雨点小 (Léi sheng dà, yǔ diǎn xiǎo) แปลว่า ฟ้าร้องดังแต่ฝนตกเบา หมายถึง คนที่ชอบพูดจาโอ้อวด 羊入虎口 (Yáng rù hǔ kǒu) แปลว่า แพะเข้าปากเสือ หมายถึง ผู้ที่อ่อนแอ กำลังเผชิญกับปัญหาที่หาทางรอดยาก นอกจากนี้ ภาษาไทยและภาษาจีนมีการใช้ถ้อยคำที่นำสัตว์มาเปรียบเทียบกับคน โดยในภาษาไทยจะเปรียบเทียบกับสุนัข กระจ่าง นก งู หมู ไก่ เช่น นกสองหัว หมายถึง คนที่ทำตัวฝึกฝนเข้าด้วยทั้งสองฝ่ายที่ไม่เป็นมิตรกันโดยหวังประโยชน์เพื่อตนเอง กระจ่างตื่นตูม หมายถึงคนที่แสดงอาการตื่นตระหนกตกใจจนเกินเหตุ เมื่อได้ทราบเรื่องใดก็จะตื่นตกใจเชื่อเรื่องนั้นทันทีโดยไม่ได้พิจารณาให้ดีเสียก่อน เป็นต้น ส่วนในภาษาจีนนิยมเปรียบเทียบกับคนกับสัตว์ ได้แก่ มังกร เสือ งู สุนัข สุนัขจิ้งจอก เป็ด ไก่ ม้า วัว แพะ เช่น 笑面虎 (Xiào miàn hǔ) แปลว่า เสือหน้ายิ้ม หมายถึง คนที่ภายนอกดูใจดี แต่ความจริงแล้วเป็นคนที่มีจิตใจที่โหดร้าย 人中龙 (Rén zhōng lóng) แปลว่า มังกรในหมู่คน หมายถึงคนที่มีความสามารถมีความโดดเด่น เป็นต้น (李月松, 2008)

“สุนัข หรือ หมา” เป็นสัตว์เลี้ยงที่มีความใกล้ชิดสนิทสนมกับมนุษย์มากที่สุด จึงทำให้ลักษณะหรืออุปนิสัยต่าง ๆ ของสุนัขถูกนำมาเปรียบเทียบกับให้เห็นในภาษิต คำสอน หรือคำพังเพยต่าง ๆ อยู่เสมอ หากกล่าวถึง “สุนัข” คนส่วนใหญ่จะนึกถึงความซื่อสัตย์ จงรักภักดีต่อเจ้าของ รู้สึกว่าสุนัขเป็นเสมือนเพื่อนสนิท แม้จะพูดไม่ได้ แต่มันก็สามารถส่งผ่านความรู้สึกมาสู่ผู้เป็นเจ้าของได้ แต่เป็นเรื่อง

น่าแปลกที่ว่าคำเปรียบเปรยพฤติกรรมของคนกับหมา มักจะออกมาในทางลบมากกว่าทางบวก และหากใครถูกตำหนิหรือประชดประชันว่าเป็นสุนัขหรือมีพฤติกรรมแบบสุนัขก็มักจะโกรธ เพราะรู้สึกว่าจะถูกดูถูกเหยียดหยาม และเป็นเรื่องที่ไม่ค่อยยอมกัน (กระทรวงวัฒนธรรม, 2558)

บทความนี้จะกล่าวถึงการใช้ถ้อยคำเปรียบเทียบกับคนกับสุนัขในภาษาไทยและภาษาจีน การใช้ถ้อยคำเปรียบเทียบกับภาษาไทยนั้นจะถ่ายทอดโดยสุภาพ คำพังเพย คำสอน คำสำหรับภาษาจีนจะถ่ายทอดคำเปรียบเทียบกับเหล่านี้ผ่าน 成语 (Chén gyǔ) หมายถึง สุภาพ สุภาพของจีนนั้นจะมีลักษณะพิเศษ คือ ส่วนมากมักจะมีสี่พยางค์ 俗语 (Sú yǔ) หมายถึง คำพังเพย และ 熟语 (Shú yǔ) หมายถึง คำสอน

การใช้ถ้อยคำเปรียบเทียบกับและเปรียบเปรยสิ่งต่าง ๆ ระหว่าง “สุนัข” กับ “คน” ในภาษาไทยและภาษาจีนทำให้ผู้อ่านได้รับความรู้เกี่ยวกับภาษาและวัฒนธรรมของทั้งไทยและจีน และสร้างความรู้ความเข้าใจในการศึกษาทั้งสองภาษาให้มากยิ่งขึ้น ไม่ว่าจะเป็นคนไทยที่ศึกษาภาษาจีนหรือคนจีนที่ศึกษาภาษาไทยซึ่งเป็นสิ่งที่แสดงถึงความงดงามของภาษาและยังเป็นการสะท้อนถึงวัฒนธรรมและทัศนคติของคนชนชาติไทยและจีน

การใช้ถ้อยคำเปรียบเทียบกับ “สุนัข” กับ “คน” ในภาษาไทย

ในภาษาไทยคำว่า “สุนัข” หรือที่คนทั่วไปมักจะใช้คำว่า “หมา” นั้น คนส่วนใหญ่มักคิดว่าเป็นคำไม่สุภาพหรือหยาบคายแต่แท้จริงแล้วคำว่า “หมา” เป็นคำไทยแท้ที่ไม่ถือว่าเป็นคำไม่สุภาพหรือเป็นคำแต่อย่างใดแต่เมื่อนำมาเปรียบเทียบกับคนกลับทำให้รู้สึกเป็นคำคำที่หยาบคาย (ปรีชา สุขเกษม, 2558) เนื่องจากการใช้ถ้อยคำไม่ว่าจะเป็นส่วนสุภาพหรือคำพังเพยมักจะใช้คำว่า “หมา” มากกว่าคำว่า “สุนัข” ผู้เขียนจะแบ่งประเภทของ

การใช้ถ้อยคำเปรียบเทียบ “สุนัข” กับ “คน” ในภาษาไทย โดยแบ่งเป็นการใช้ถ้อยคำเปรียบเทียบกับพฤติกรรมและ การใช้ถ้อยคำเปรียบเทียบกับจรรยาบรรณของสุนัข ดังนี้

1. เปรียบเทียบกับพฤติกรรมของสุนัขกับการกระทำของคนซึ่งอาจแบ่งเป็นประเด็นต่างๆดังนี้

1.1 การเห่าของสุนัขกับการพุดจาของคน

“ปากเปราะ” หมายถึง คนที่ใช้คำพุดเชือดเฉือน ประชดประชันว่าคนอื่นอย่างไม่มียั้งคิด เหมือนนิสัยสุนัขที่เห่าทุกสิ่งทุกอย่างรอบตัว ซึ่งจะเรียกสุนัขประเภทนี้ว่า สุนัขปากเปราะ

1.2 การเห่าของสุนัขกับการกระทำของคน

“หมาเห่าไม่กัด” หมายถึง คนที่อวดเก่งหรือปากเก่งแต่พอถึงสถานการณ์คับขันขึ้นมาจริงกลับไม่กล้าสู้ ซึ่งเหมือนกับนิสัยสุนัขที่จะกล่าวว่า สุนัขที่เห่ามักจะกัดเพียงแค่ว่าเห่า แต่สุนัขที่ไม่ค่อยเห่า ๆ มีโอกาสที่จะกัดมากกว่า

“หมาเห่าใบตองแห้ง” หมายถึง คนที่ทำตัวเก่งกล้าสามารถ แต่ความจริงกับเป็นคนที่ไม่กล้าเผชิญหน้าชี้ขาดตาขาว เหมือนสุนัขที่เห่าใบตองแห้งที่เคลื่อนไหวแล้วเห่าใส่ แต่ไม่กล้าเข้าหาแม้สิ่งนั้นจะเป็นเพียงใบตองแห้ง

1.3 การกั๊กของสุนัขกับการกระทำของคน

“หมาลอบกัด” หมายถึง คนที่ลอบทำร้าย กลั่นแกล้งหรือินทาผู้อื่นลับหลัง มีที่มาจากนิสัยสุนัขที่ลอบทำร้ายสุนัขตัวอื่นแบบที่เจ้าตัวไม่รู้ตัว

“แว้งกัด” หมายถึง คนที่ทำร้ายผู้มีพระคุณเปรียบกับสุนัขที่แว้งกัดเจ้าของที่เลี้ยงดูมา

“หมากัดอย่างกัดตอบ” หมายถึง อย่าลดตัวลงไปต่อสู้หรือต่อปากต่อคำกับพวกคนพาลหรือคนที่มีความดีต่ำกว่า ในที่นี้เปรียบเทียบหมากับคนพาล

1.4 การกินของสุนัขกับการกระทำของคน

“หมาเหมือนหมา” หมายถึง คนที่เมาเหล้าหนักมากจนไม่สามารถเดินด้วยสองเท้าได้ จนต้องใช้มือสองข้างช่วยเดินในลักษณะคลานเหมือนสุนัข และสามารถที่จะนอนได้ทุกที่แม้แต่ข้างถนนเหมือนสุนัข

“กินอย่างหมู อยู่อย่างหมา” หมายถึง คนที่ไม่มีความเป็นระเบียบเรียบร้อย ที่อยู่อาศัยรกเหมือนกับที่อยู่ของสุนัข

1.5 การวิ่งของสุนัขกับการกระทำของคน

“วิ่งหางจุกตุต” หมายถึง คนซึ่กลัวหรือซึ่ขลาด มีที่มาจากพฤติกรรมของสุนัขที่จะเกิดขึ้น เมื่อสุนัขเกิดอาการกลัวหรือยอมแพ้กับคู่ต่อสู้แล้วจะวิ่งหนีไม่คิดชีวิต โดยหางจะเข้าไปซุกไว้ระหว่งขาหลังทั้งสองข้าง

“ใส่เกียร์หมา” หมายถึง คนที่วิ่งเร็วอย่างไม่คิดชีวิต มักจะหมายถึงการวิ่งหนีบางอย่างที่มาจาก การวิ่งของสุนัขเวลาที่หนีสิ่งที่กลัวด้วยความเร็ว

“ปล่อยตีนหมา” หมายถึง คนที่วิ่งหนีอย่างรวดเร็วซึ่งมีความหมายและที่มาเดียวกับว่าใส่เกียร์หมา

1.6 การเล่นของสุนัขกับการกระทำของคน

“เล่นกับหมาหมาเลียปาก” หมายถึง ผู้ใหญ่ที่เล่นกับคนที่อายุน้อยกว่าแล้วถูกเล่นกลับอย่างไม่ให้เกียรติหรือลามปาม ซึ่งเหมือนกับนิสัยของสุนัขที่เวลาเจ้าของเล่นด้วยแล้วชอบเลียปาก

“หมาหยอกไก่” หมายถึง ผู้ชายที่พุดจา หรือมีกิริยาที่หยอกล้อหรือแซวผู้หญิงในเชิงขู่ว่าแบบที่เล่นที่จริง มีที่มาจากนิสัยของสุนัข ที่พอเห็นไก่มักจะเข้าไปหยอกล้อ ไก่กัดไก่เล่น ๆ เพื่อความสนุก

1.7 การเห็นของสุนัขกับการกระทำของคน

“หมาเห็นข้าวเปลือก” หมายถึง คนที่เห็นของที่ดีที่มีประโยชน์กับตนเอง แต่ไม่สามารถที่จะนำมาปรับใช้ให้ประโยชน์กับตนได้ เนื่องจากไม่มีความสามารถมากพอ เหมือนกับสุนัขที่มองเห็นข้าวเปลือกอยู่ตรงหน้าแต่ไม่มีความสามารถที่จะนำมาทำกินเอง

“หมาเห็นปลากะปอง” หมายถึง คนที่ไม่มีสิทธิ์กับสิ่งที่ตนเองมีอยู่ ทำได้เพียงแค่มอง เหมือนสุนัขที่เห็นปลากะปองแต่ไม่สามารถเปิดกินได้ เพราะไม่มีความสามารถพอ ส่วนมากมักจะเปรียบเทียบกับความรัก เช่นเดียวกับสำนวนหมามองเครื่องบิน ซึ่งทั้งสองสำนวนนี้เป็นสำนวนใหม่ที่เกิดขึ้นจากบทเพลง

1.8 การทำร้ายหรือการต่อสู้ของสุนัขกับการกระทำของคน

“หมาบ้า” หรือ “หมาบ้าพาลกระเซง” หมายถึง คนที่อาละวาดหาเรื่องทำให้เกิดความวุ่นวายไปทั่วที่มาจากอาการของสุนัขบ้าที่หงุดหงิด เห่าหอนผิดปกติหรือกัดผู้อื่นไปทั่ว

“หมาจนตรอก” หมายถึง คนที่สู้สุดชีวิตเพราะไม่มีทางเลือกอื่น เปรียบเหมือนสุนัขที่หนีมาจนไม่มีทางไปต่อจึงเหลือทางเลือกเดียว คือ ต่อสู้อย่างสุดชีวิต มักจะพูดว่า สู้อย่างหมาจนตรอก

“หมาหมู่” หมายถึง คนกลุ่มใหญ่ที่รวมทำร้ายคนคนเดียว ที่มีที่มาจากสุนัขที่มาเป็นฝูงเพื่อทำร้ายสุนัขตัวเดียว

1.9 การอยู่ร่วมกันของสุนัขกับการกระทำของคน

“สุนัขรับใช้” หมายถึง คนที่ทำงานรับใช้เจ้านายด้วยความซื่อสัตย์ไม่ว่าจะเป็นเรื่องดีหรือไม่ดีก็พร้อมจะทำตามคำสั่งเสมอส่วนมากคำนี้จะใช้เปรียบเทียบในกลุ่มนักการเมืองที่เรามากจะเห็นตามข่าวต่าง ๆ

“หมาสองราง” หมายถึง คนที่เข้าได้กับทุกฝ่าย เหมือนสุนัขที่กินอาหารจากรางใส่อาหารของหลายบ้าน เพียงแค่รางอาหารของบ้านไหนมีอาหารก็พร้อมจะไปกินทุกที่

1.10 การกระทำของสุนัขกับนิสัยที่ไม่ดีของคน

“หมาขี้ไม่มีใครยกหาง” หมายถึง คนที่ชอบโอ้อวดว่าตนเองเก่งตนเองดี ซึ่งเปรียบเหมือนสุนัขที่เวลาอุจจาระจะยกหางตัวเองขึ้นโดยที่ไม่ต้องให้ใครช่วย

“หมาหวงก้าง” หมายถึง คนที่หวงของทั้ง ๆ ที่ตนเองก็ไม่มีสิทธิ์ในของสิ่งนั้น เหมือนสุนัขที่หวงก้างปลาซึ่งไม่สามารถกินได้แล้ว

“หมามองเครื่องบิน” หมายถึง คนที่หมายปองสิ่งที่เกินตัว มักจะเปรียบเทียบกับความรัก เช่น ผู้ชายที่หลงรักผู้หญิงที่มีฐานะสูงศักดิ์กว่าตนทำอย่างไรก็ไม่ได้ครอง เปรียบเหมือนสุนัขที่ทำได้เพียงแต่มองเครื่องบินไม่สามารถขึ้นไปได้มีความหมายใกล้เคียงกับกระต่ายหมายจันทร์

“หมาในรางหญ้า” หมายถึง คนที่หวงของที่ตนเองไม่มีสิทธิ์ ซึ่งมีความหมายใกล้เคียงกับหมาหวงก้างมีที่มาจากนิทานอีสปเรื่องหมาในรางหญ้า มีเนื้อเรื่องว่ามีสุนัขตัวหนึ่งชอบหลบไปนอนอยู่ในรางหญ้า พอฝูงวัวกลับมาจะกินหญ้า สุนัขตัวนั้นกลับเห่าไล่ ทั้งที่รางหญ้านั้นไม่ใช่ของมัน

“ชิงหมาฆ่าเกิด” หมายถึง คนที่มีนิสัยเลวกว่าหมา มีที่มาจาก บทหนึ่งในเรื่องขุนช้างขุนแผน ตอนทีนางวันทองคำขุนช้างว่า “หมามันจะเกิด ชิงหมาเกิด มึงไปตายเสียเถิด อ้ายห้าเปี้ย”

“เคาะกะลามากเกิด” หมายถึง คนที่เลวทรามต่ำช้า ซึ่งมีความหมายเดียวกับชิงหมาฆ่าเกิดแม้ในสำนวนนี้จะไม่มีความหมาย แต่ที่มาของสำนวนนั้นเกิดขึ้นมาจากในสมัยก่อนคนจะให้อาหารสุนัขโดยใช้กะลาเป็นภาชนะ พอถึงเวลาก็จะเคาะกะลาเรียกสุนัขมากิน

“ชาติหมาอดกินขี้ไม่ได้” หมายถึง คนเลวยังงที่สุดท้ายก็ยังเป็นคนเลว คนที่เคยทำชั่วมาก่อน ต่อให้ได้รับการอบรมที่ดีหรืออยู่ในสิ่งแวดล้อมที่ดีก็ยังทำชั่วเหมือนเดิม เปรียบเทียบกับนิสัยของสุนัขที่มักจะกินของเสีย ต่อให้มีของดี ๆ ให้กินก็ยังจะกลับไปกินของเสียเหมือนเดิม

2. การเปรียบเทียบกับรูปลักษณ์ของสุนัขกับการกระทำของคนได้แก่

“หมาหัวเน่า” หมายถึง คนที่เป็นที่รังเกียจของคนอื่น ไม่สามารถเข้ากับใครได้ หรือคนที่ไม่มีความรักหรือคบหา ที่มาจากสุนัขที่มีกลิ่นเหม็นเน่าจนไม่มีใครอยากจะเข้าใกล้ เป็นที่รังเกียจ

“หมาหางด้วน” หมายถึง คนที่ทำความผิดแล้วรู้สึกอับอายจึงชักชวนให้ผู้อื่นทำตาม โดยยกย่องว่าการกระทำนั้นดี มีที่มาจากนิทานอีสป เรื่องหมาหางด้วน ซึ่งมีเนื้อหาเกี่ยวกับสุนัขตัวหนึ่งติดกับจนทำให้หางด้วน สุนัขตัวนั้นรู้สึกอับอายจึงชักชวนให้สุนัขตัวอื่นตัดหาง โดยโน้มน้าวว่าหางด้วนดีกว่ามีหาง

“หมาขี้เรื้อน” หมายถึง คำที่น่ารังเกียจ ไม่มีใครคบ ที่มาจากสุนัขที่เป็นโรคเรื้อนซึ่งทำให้มีผิวหนังที่น่ารังเกียจ ไม่มีใครอยากเข้าใกล้

“มีปลอกคอ” หมายถึง คนที่มีคนมีอำนาจคอยคุ้มครองหรือให้ความช่วยเหลือ เหมือนสุนัขที่มีปลอกคอซึ่งหมายถึง สุนัขที่มีเจ้าของเลี้ยงดูอย่างดี

“หมาตกลน้ำ” หมายถึง คนที่มีสภาพเปียกปอนซึ่งมีลักษณะเหมือนสุนัขเวลาตกลน้ำ

“หมาถูกน้ำร้อนลวก” หมายถึง คนที่มีความเดือดร้อน กระทบกระชวย วังพลาไปหาที่พึ่งต่าง ๆ เปรียบเสมือนหมาที่ถูกน้ำร้อนลวก ร้องเสียงดังวิ่งพลาไปด้วยความเจ็บปวดทุกข์ทรมานทุรนทุราย

“ดอกฟ้ากับหมาวัด” หมายถึง คนที่ไม่คู่ควรกัน ในสำนวนนี้ดอกฟ้าในที่นี้เปรียบกับผู้หญิงที่สูงศักดิ์ ส่วนหมาวัดนั้นเปรียบถึงผู้ชายที่ต่ำต้อย

การใช้ถ้อยคำเปรียบเทียบ “สุนัข” กับ “คน” ในภาษาจีน

ในภาษาจีนจะเรียกสุนัขว่า “狗” (Gǒu) หรือ “犬” (Quǎn) ซึ่งคำศัพท์ทั้งสองคำนี้ยังไม่มีข้อสรุป ที่แน่นอนถึงความแตกต่างของการนำไปใช้ ดังในหนังสือ 《中国古文》 ตำราจีนโบราณได้กล่าวไว้ว่า สุนัขที่อยู่น้อยหรือลูกหมาเรียกว่า “狗” (Gǒu) เมื่อสุนัขโตแล้วเรียกว่า “犬” (Quǎn) แต่นักวิจัยด้านสิ่งมีชีวิตได้จำแนกคำว่า “犬” (Quǎn) ว่าเป็นภาพรวมของการสื่อความหมายทั้งสุนัข สุนัขจึงจอกหมาป่า ส่วน “狗” (Gǒu) หมายถึงสุนัขเลี้ยงในบ้าน ส่วนขงจื้อได้กล่าวถึงสุนัขว่า “视犬之字,如画狗也” แปลว่าเมื่อนึกถึง “犬” (Quǎn) ก็จะเห็นภาพ “狗” (Gǒu) ซึ่งขงจื้อเชื่อว่าสองคำนี้มีความหมายเดียวกันไม่ได้มีความแตกต่างกันอย่างไร เพียงแต่ “犬” (Quǎn) เป็นคำที่ใช้ในภาษาเขียน “狗” (Gǒu) เป็นคำที่ใช้ในภาษาพูด หากเทียบกับภาษาไทย อาจกล่าวได้ว่า “犬” (Quǎn) หมายถึงสุนัข “狗” (Gǒu) หมายถึงหมา การใช้ถ้อยคำเปรียบเทียบสุนัขกับคนในภาษาจีนนั้นมีอยู่จำนวนมากเนื่องจากประเทศจีนมีประวัติศาสตร์ทางด้านวัฒนธรรมและภาษาที่ยาวนาน (石兰, 2012) โดยแบ่งประเภทที่มาในการใช้ถ้อยคำเปรียบเทียบ มีดังนี้

1. เปรียบเทียบกับพฤติกรรมของสุนัขกับการกระทำของคนซึ่งอาจแบ่งเป็นประเด็นต่างๆดังนี้

1.1 การทำร้ายหรือการต่อสู้ของสุนัขกับการกระทำของคน

“狗咬狗” (Gǒu yǎo gǒu) แปลว่า หมากัดหมา หมายถึง คนกลุ่มเดียวที่ทะเลาะเบาะแว้งทำร้ายกันเอง เปรียบกับสุนัขที่ชอบกัดกัน ตัวอย่างประโยค 在这狗咬狗的世界里，你必须要小心一点。(Zài zhè gǒu yǎo gǒu de shìjiè lǐ, nǐ bìxū yào xiǎoxīn yīdiǎn) แปลว่า ในโลกที่มีแต่หมากัดหมาเช่นนี้ คุณจำเป็น ต้องอยู่อย่างระมัดระวัง

“狐群狗党” (Hú qún gǒu dǎng) แปลว่า พวกฝูงหมา หมายถึง กลุ่มคนอันธพาลสร้างความเดือดร้อนให้ผู้อื่น ตัวอย่างประโยค 他和其他所有的狐群狗党的弟子们都加入作乱。(Tā hé qítā suǒyǒu de hú qún gǒu dǎng de dìzǐmen dōu jiārù zuò luàn.) แปลว่า เขากับพวกพี่น้องฝูงหมา เข้าร่วมการก่อจลาจล

“狗急跳墙” (Gǒu jí tiào qiáng) แปลว่า หมากระโดดกำแพงยามคับขัน หมายถึง คนที่เจอทางตัน จึงสามารถทำได้ทุกอย่างเพื่อให้อยู่รอด เปรียบกับสุนัขที่ตกอยู่ในสถานการณ์คับขันเพื่อเอาชีวิตรอดจึงทำได้ แม้กระทั่งกระโดดข้ามกำแพง ตัวอย่างประโยค 谚人造反，狗急跳墙。(Yàn rén zào fǎn, gǒu jí tiào qiáng) แปลว่า ภาษิตกล่าวว่าคนเมื่อตกอยู่ในสถานการณ์คับขันจะหันมาต่อสู้ แต่สุนัขเมื่อตกอยู่ในสถานการณ์คับขันจะกระโดดกำแพงหนี

“狗拿耗子” (Gǒu ná hàozi) แปลว่า หมาพยายามจับหนู หมายถึง คนที่เข้าไปวุ่นวายกับเรื่องที่ไม่เกี่ยวกับตน นอกจากจะไม่ช่วยอะไรแล้วยังทำให้วุ่นวายมากยิ่งขึ้น เปรียบกับการที่สุนัขอยากจะจับหนู ซึ่งในความเป็นจริงแมวเป็นสัตว์ที่มักจะไล่จับหนู ตัวอย่างประโยค 你这是狗拿耗子多管闲事。(Nǐ zhè shì gǒu ná hàozi duō guǎn xiánshì.) แปลว่า เธอนี่มันเป็นพวกหมาพยายามจับหนู ยุ่งเรื่องของคนอื่นไปทั่ว

“蝇营狗苟” (Yíng yíng gǒu gǒu) แปลว่า หมากับแมลงวัน หมายถึง คนที่สามารถทำทุกอย่างเพื่อให้ได้มาซึ่งชื่อเสียงลาภยศอย่างไม่มีเยี่ยงอาย เปรียบกับแมลงวันที่ยินบินไปมานำรำคาญและสุนัขที่ไม่รู้จักความละอาย ตัวอย่างประโยค 我可以死，但不能蝇营狗苟一辈子。(Wǒ kěyǐ sǐ, dàn bù néng yíng yíng gǒu gǒu yí bèizi.) แปลว่า ฉันยอมตายดีกว่าต้องมีชีวิตแบบหมากับแมลงวัน

1.2 การอยู่ร่วมกันของสุนัขกับการกระทำของคน

“走狗” (Zǒugǒu) แปลว่า หมาเดินตาม หมายถึง คนที่รับใช้เจ้านายทุกเรื่องไม่ว่าจะเป็นเรื่องดีหรือไม่ดี เหมือนสุนัขที่เดินตามเจ้าของไม่ว่าเจ้าของจะพาเดินไปที่ใดก็ตาม ตัวอย่างประโยค 我不去，你就跟你的走狗们去吧。(Wǒ bú qù, nǐ xiǎng qù jiù gēn nǐ de zǒugǒumen qù ba) แปลว่า ฉันไม่ไป ถ้าเธออยากไปก็ไปกับพวกหมาเดินตามของเธอสิ

“看门狗” (Kān mén gǒu) แปลว่า หมาเฝ้าประตู หมายถึง คนที่เฝ้าดูต้นทาง หากมีเรื่องอะไรเกิดขึ้น จะรีบบอกพวกของตนเองทันที เหมือนกับสุนัขเฝ้าประตู หากมีสิ่งผิดปกติเกิดขึ้นก็จะเห่าทอนให้เจ้าของได้ยิน ตัวอย่างประโยค 你不要着急，楼下有看门狗。(Nǐ bú yào zhāojí, lóu xià yǒu kān mén gǒu.) แปลว่า เธอไม่ต้องรีบหรอก ข้างล่างมีหมาเฝ้าประตูอยู่

“鹰犬之才” (Yīng quǎn zhī cái) แปลว่า ทักษะอินทรีและสุนัข หมายถึง คนที่รู้จักใช้คนในการกระทำสิ่งต่าง ๆ แทนตนเองในสมัยก่อนนักล่าจะเลี้ยงนกอินทรีและสุนัขไว้เพื่อออกล่าเหยื่อ ตัวอย่างประโยค 看到他鹰犬之才，我就无话可说了。(Kàn dào tā yīng quǎn zhī cái, wǒ jiù wú huà kě shuō le.) แปลว่า เห็นเขาใช้ทักษะอินทรีและสุนัขฉันก็พูดอะไรไม่ออกแล้ว

“狗仗人势” (Gǒu zhàng rénshì) แปลว่า หมาพึ่งพาबरมีคน หมายถึง คนที่มักอาศัยबरมีของผู้ที่มีอำนาจกระทำการที่ผิดหรือแอบอ้างอวดอ้างตนเอง เหมือนสุนัขที่มักอาศัยबरมีของเจ้าของ ตัวอย่างประโยค 我们要严惩那些狗仗人势。(Wǒmen yào yánchéng nà xiē gǒu zhàng rénshì.) แปลว่า พวกเราต้องลงโทษพวกหมาพึ่งबरมีคนพวกนั้น “狗娘养的” (Gǒu niáng yǎng de) แปลว่า หมาที่ถูกเลี้ยงดูด้วยผู้หญิง หมายถึง คนชั่วฉลาด อ่อนแอ เป็นลูกแห่งเปรียบกับสุนัขที่ผู้หญิงเป็นคนเลี้ยง สุนัขจะคอยอยู่หลังเจ้าของให้เจ้าของปกป้อง ตัวอย่างประโยค 那个人不是男生，是狗娘养的。(Nà ge rén bú shì nánshēng, shì gǒu niáng yǎng de.) แปลว่า คน ๆ นั้นไม่ใช่ผู้ชายแต่เป็นหมาที่ถูกเลี้ยงดูด้วยผู้หญิง

“嫁犬逐犬” (Jià quǎn zhú quǎn) แปลว่า แต่งกับหมาต้องคอยตามหมา หมายถึงผู้หญิงเมื่อแต่งงานเข้าบ้านฝ่ายชายก็จะมีหน้าที่เพียงอย่างเดียวคือคอยตามสามีตนเอง เปรียบกับนิสัยสุนัขเมื่อมีเจ้าของมีคนเลี้ยงดูก็

มักจะอ่อนให้เจ้าของตามใจ ตัวอย่างประโยค 现在中国还有嫁犬逐犬的概念?(Xiànzài Zhōngguó hái yǒu jià quǎn zhú quǎn de gài niàn ma?) ตอนนี้ประเทศจีนยังมีแนวคิดแต่งงานกับหมา ต้องคอยตามหมาอยู่หรือไม่“丧家狗”(Sàngjiā gǒu) แปลว่า หมาของคนตาย หมายถึง คนที่ไร้คนพึ่งพิง ไม่มีที่ จะไป เปรียบกับสุนัขที่เจ้าของเสียชีวิตแล้วไม่รู้จะไปทางไหน ตัวอย่างประโยค 他老板被开除了以后, 他就变成一个丧家狗 (Tā lǎobǎn bèi kāichú le yǐhòu, tā jiù biàn chéng yī ge sàngjiā gǒu) หลังจากที่เขาถูกไล่ออก เขาก็ กลายเป็นหมาของคนตาย

1.3 การกระทำของสุนัขกับนิสัยที่ไม่ดีของคน

“狗嘴吐不出象牙”(Gǒu zuǐ tǔ bù chū xiàngyá) แปลว่า หมาไม่คายงาช้าง หมายถึงคนที่พูดจาว่า ร้ายผู้อื่น พูดจาไม่มีมารยาทหยาบคาย ในที่นี้งาช้างหมายถึง สิ่งที่ดีงาม ตัวอย่างประโยค 你不要理他说的话, 狗嘴吐不出象牙(Nǐ bùyào lǐ tā shuō de huà, gǒu zuǐ tǔ bù chū xiàngyá.) แปลว่า เธอไม่ต้องไปสนใจคำพูดของเขา หมาไม่คายงาช้าง ออกมาหรอก

“狗改不了吃屎”(Gǒu gǎi bù liǎo chī shǐ) แปลว่า หมาชอบกินขี้เปลี่ยนไม่ได้ หมายถึง คนเลว ไม่ว่าจะอยู่ในสังคมแบบใดหรือมีการอบรมเลี้ยงดูก็ไม่สามารถเปลี่ยนนิสัยได้ เหมือนกับนิสัยของสุนัขที่ชอบกินขี้ ถึงมีของดีให้กินสุดท้ายก็ยังไปกินขี้อยู่ดี ตัวอย่างประโยค 狗改不了吃屎! 你不值得我原 (Gǒu gǎi bùliǎo chī shǐ! Nǐ bù zhídé wǒ yuánliàng.) แปลว่า หมาชอบกินขี้เปลี่ยนไม่ได้เธอไม่คู่ควรกับการให้อภัยของฉัน

“疯狗”(Fēng gǒu) แปลว่า หมาบ้า หมายถึง คนที่อาละวาดพาลไปทั่ว ซึ่งมีลักษณะเหมือนสุนัขบ้า วิ่งพละ่านสร้างความเดือดร้อนหรือทำร้ายผู้อื่นไปทั่ว ตัวอย่างประโยค 你生气的那时候, 像一只疯狗。(Nǐ shēngqì de nà shíhòu, xiàng yī zhī fēnggǒu.) แปลว่า ตอนนั้นเธอโกรธอย่างกับหมาบ้า

“人模狗样”(Rén mó gǒu yàng) แปลว่า ตัวเป็นคนนิสัยเป็นหมา หมายถึงคนที่ไม่มีมารยาท แสดงพฤติกรรมไม่เหมาะสม ตัวอย่างประโยค 他不是白马王子, 不过穿得人模狗样。(Tā bú shì báimǎ wángzǐ, bùguò chuān dé rén mó gǒu yàng.) แปลว่า เขาไม่ใช่เจ้าชายขี่ม้าขาว แต่แต่งตัวเป็นคนนิสัยเป็นหมา

“好狗不挡道”(Hǎo gǒu bù dǎng dào) แปลว่า หมาดีจะไม่ขวางทาง หมายถึง คนดีจะไม่กีดกันหรือ กีดขวางสิ่งที่ผู้อื่นจะทำเหมือนสุนัขถ้าหากมีคนจะเดิน ผ่านหากเป็นสุนัขที่ดีก็ต้องหลีกทางให้ ตัวอย่างประโยค 他不让你做对每个人有好处的事, 我才知道什么叫好狗不挡道(Tā bú rang nǐ zuò duì měi gè rén yǒu hǎochù de shì, wǒ cái zhīdào shénme jiào hǎo gǒu bù dǎng dào.) แปลว่า เขาไม่ให้เธอทำเรื่องที่เป็นผลดีต่อคนอื่นเลยทำให้ ฉันรู้ว่าอะไรที่เรียกว่าหมาดีจะไม่ขวางทาง

“猪狗不如”(Zhū gǒu bùrú) แปลว่า อย่าง กับหมูอย่างกับหมา หมายถึง คนที่ไม่รู้จักผิดชอบชั่วดี ไม่รู้จักความละอายใจ เปรียบเทียบกับพฤติกรรมของหมู และสุนัข ตัวอย่างประโยค 他过着猪狗不如的生活 (Tā guò zhe zhū gǒu bùrú de shēnghuó.) แปลว่า เขาใช้ชีวิตไม่ต่างกับหมูกับหมา

2. การเปรียบเทียบกับรูปลักษณ์ของสุนัขกับการกระทำหรือนิสัยของคน ได้แก่ “狗腿子”(Gǒu tuǐzi) แปลว่า ขาหมา ความหมายเหมือนกับ “走狗”(Zǒu gǒu) “狗脚”(Gǒu jiǎo) แปลว่า เท้าหมา หมายถึง คนที่ถูกคนที่มิอำนาจชักใยอยู่เบื้องหลังเหมือนกับ สุนัขตัวจะไปที่ไหนก็ต้องให้เขาพาเดินไป ตัวอย่างประโยค 有谁还愿意当他的狗腿子吗?(Yǒu shuí hái yuànyì dāng tā de gǒu tuǐzi ma?) แปลว่า มีใครยังยอมเป็นขาหมาของเขาอยู่ไหม

“狗眼”(Gǒu yǎn) แปลว่า ตาหมา หมายถึง คนที่มองไม่เห็นคุณค่าของดีของสูง เปรียบกับสุนัขที่ระดับ สายตาจะสามารถมองได้ไม่สูง มองเห็นเพียงสุนัขด้วยกัน มองคนก็จะมองเห็นเพียงแค่ว่า ซึ่งมีความหมายคล้ายคำว่า “ตาต่ำ” ในภาษาไทย ตัวอย่างประโยค 你这个狗眼, 那个人没什么好, 你还是喜欢他 (Nǐ zhè ge gǒu yǎn, nà ge rén méi shénme hǎo, nǐ háishì xǐhuān tā.) แปลว่า เธอเนี่ยตาหมาจริง ๆ คน ๆ นั้นไม่มีอะไรดี ยังจะชอบเขาอยู่อีก

“狗头鼠脑”(Gǒu tóu shǔ nǎo) แปลว่า หัวหมาสมองหนู หมายถึง คนที่เป็นทาสผู้จงรักภักดี ปฏิบัติตามคำสั่งทุกอย่าง ตัวอย่างประโยค 不要跟他讲了, 不管怎样狗那头鼠脑就相信他主人 (Bú yào gēn tā jiǎng le, bùguǎn zěnyàng nà gǒu tóu shǔ nǎo jiù xiāngxìn tā zhǔrén.) แปลว่า เธอไม่ต้องพูดกับเขาแล้ว ไม่ว่าจะยังไงพวกหัวหมาสมองหนูก็ต้องเชื่อเจ้าของมันอยู่แล้ว

“鸡肠狗肚” (Jī cháng gǒu dù) แปลว่า ไล่ไก่ท้องหมา หมายถึง คนที่มีจิตใจคับแคบและใจแข็ง ตัวอย่างประโยค 你这鸡肠狗肚, 狭窄的量, 狠毒的心肠 (Nǐ zhè jī cháng gǒu dù, xiázhǎi de dùliàng, hěndú de xīncháng.) แปลว่า เธอมีมันเป็นพวกไล่ไก่ท้องหมา จิตใจคับแคบและชั่วร้าย

“狼心狗肺” (Láng xīn gǒu fèi) แปลว่า ใจจิ้งจอกปอดหมา หมายถึง คนที่มีใจคอโหดเหี้ยม โหดร้าย เหมือนกับจิ้งจอกและสุนัข ตัวอย่างประโยค 心肠像狼和狗一样凶恶狠毒的人叫做狼心狗肺 (Xīncháng xiàng láng hé gǒu yíyàng xiōng'è hěndú de rén jiào zuò láng xīn gǒu fèi.) แปลว่า คนที่จิตใจโหดเหี้ยมเหมือนกับจิ้งจอกและสุนัข นั้นเรียกว่าใจจิ้งจอกปอดหมา

“贼头狗脑” (Zéi tóu gǒu nǎo) แปลว่า หัวขโมยสมองหมา หมายถึง คนที่ชอบจับหรือลักขโมยของผู้อื่น ทำตัวลับ ๆ ล่อ ๆ ตัวอย่างประโยค 我觉得那贼头狗脑不可信, 我们要小心一点 (Wǒ juéde nà zéi tóu gǒu nǎo bù kě xìn, wǒmen yào xiǎoxīn yīdiǎn.) แปลว่า ฉันว่าเจ้าหัวขโมยสมองหมา นั้นไม่น่าเชื่อถือ พวกเราต้องระวังกันสักหน่อย

“哈巴狗” (Hāba gǒu) หรือ “叭儿狗” (Bā'er gǒu) แปลว่า หมาป๊ก หมายถึงคนที่ประจบสอพลอเปรียบกับสุนัขพันธุ์ป๊กที่มีลักษณะชอบคลอเคลีย อ้อนเจ้าของ นอกจากนี้ยังมีคำว่า“贵妇犬” (Guì fù quǎn) แปลว่า หมาพุดเติ้ล ซึ่งมีความหมายเดียวกัน ตัวอย่างประโยค 今天公司已通知了那个哈巴狗是我们新总经理 (Jīntiān gōngsī yǐ tōngzhī le nà gè hābāgǒu shì wǒmen xīn zǒng jīnglǐ.) แปลว่า วันนี้บริษัทเราประกาศว่าหมาป๊กตัวนั้นจะเป็นผู้จัดการคนใหม่ของเรา

“癞皮狗” (Làipí gǒu) แปลว่า หมาขี้เรื้อน หมายถึง คนที่น่ารังเกียจ ไม่มีมายอายุไม่มีศีลธรรม เปรียบกับสุนัขที่เป็นโรคเรื้อนที่มีผิวหนังน่ารังเกียจไม่มีใครอยากเข้าใกล้ ตัวอย่างประโยค 现在那个人像癞皮狗一样, 没有人理他了 (Xiànzài nà ge rén xiàng làipí gǒu yíyàng, méi yǒu rén lǐ tā le.) แปลว่า ตอนนี้คนนั้นเหมือนกับหมาขี้เรื้อน ไม่มีใครสนใจเขาเลย

“落水狗” (Luò shuǐ gǒu) แปลว่า หมาตกน้ำ หมายถึง คนที่เคยมีอำนาจ แต่เมื่อหมดอำนาจลงก็ไม่มีใครสนใจ เหมือนสุนัขที่ถูกทิ้งให้ตกน้ำ ตัวอย่างประโยค 没想到他以前那么有权力, 现在只是一只

落水狗 (Méi xiǎng dào tā yǐqián name yǒu quánlì, xiànzài zhǐshì yì zhī luò shuǐ gǒu.) แปลว่า คิดไม่ถึงเลยแต่ก่อนเขามีอำนาจขนาดนั้น แต่ตอนนี้กลับเป็นแค่หมาตกน้ำตัวหนึ่ง

การใช้ถ้อยคำเปรียบเทียบกับ “สุนัข” กับ “คน” ในภาษาไทย และในภาษาจีน

การใช้ถ้อยคำเปรียบเทียบกับ “สุนัข” กับ “คน” ในภาษาไทยและในภาษาจีนพบว่า ทั้งสองภาษามีการใช้ถ้อยคำเปรียบเทียบบุคคล การสื่อความหมายที่คล้ายคลึงกันและการสื่อความหมายที่แตกต่างกัน เกี่ยวกับพฤติกรรมของสุนัขกับการกระทำของคนและรูปลักษณะของสุนัขกับการกระทำของคนดังนี้

1. การเปรียบเทียบพฤติกรรมของสุนัขกับการกระทำของคนที่มีรูปศัพท์และสื่อความหมายคล้ายคลึงกัน มีดังนี้

1.1 การทำร้ายหรือการต่อสู้ของสุนัขกับการกระทำของคน

“หมาบ้า” และ “疯狗” (Fēng gǒu) แปลว่า หมาบ้า คำว่าหมาบ้าทั้งในภาษาไทยและภาษาจีนมีความหมายคล้ายคลึงกัน คือ คนที่ไม่โหดพอไปทั่ว ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน ซึ่งมีที่มาจากพฤติกรรมของสุนัขที่เป็นโรคบ้าจะดุร้าย และกัดคนไปทั่วโดยไม่สามารถที่จะควบคุมได้

“หมาจวนตรอก” และ “狗急跳墙” (Gǒu jí tiào qiáng) แปลว่า หมากระโดดกำแพงยามขับขัน ซึ่งมีความหมายคล้ายคลึงกับคำว่า “หมาจวนตรอก” ในภาษาไทย หมายถึง คนที่หมดสิ้นหนทาง จึงต้องสู้สุดชีวิต ทำทุกอย่างให้มีชีวิตรอด เช่นเดียวกับสุนัขที่ตกอยู่ในสถานการณ์อันตรายและไม่มีทางหนีจนทำได้ทุกอย่าง

“หมาหมู่” และ “狐群狗党” (Hú qún gǒu dǎng) แปลว่า พวกฝูงหมา สองคำนี้มีความหมายใกล้เคียงกัน คือคนอันธพาลอยู่รวมกันเป็นกลุ่มและสร้างความเดือดร้อนให้ผู้อื่น ในภาษาไทยจะหมายถึงการรวมทำร้ายคนๆ เดียวโดยคนกลุ่มใหญ่ด้วย

“กัดกันอย่างกับหมา” และ “狗咬狗” (Gǒu yǎo gǒu) แปลว่า หมากัดกัน หมายถึงคนกลุ่มเดียวกันทะเลาะเบาะแว้งกัน หรือทำร้ายร่างกายกัน

1.2 การอยู่ร่วมกันของสุนัขกับการกระทำของคน

“สุนัขรับใช้” และ “走狗” (Zǒu gǒu) แปลว่า หมาที่เดินตาม หมายถึง คนที่รับใช้เจ้านายของตนเองไม่ว่าจะเป็นเรื่องดีหรือเรื่องไม่ดีก็พร้อมจะทำตามทุกสิ่ง เหมือนกับสุนัขที่เดินตามเจ้าของไม่ว่าจะไปทางไหนก็ตาม

1.3 การกระทำของสุนัขกับนิสัยที่ไม่ดีของคน
“ชาติหมาอดกินขี้ไม่ได้” และ “狗改不了吃屎” (Gǒu gǎi bù liǎo chī shǐ) แปลว่า สันดานหมาชอบกินขี้เปลี่ยนไม่ได้ หมายถึงคนเลวที่แม้จะได้รับการอบรม หรืออยู่ในสิ่งแวดล้อมดี ๆ ก็ยังคงเป็นคนเลว

2. การเปรียบเทียบรูปลักษณะของสุนัขกับการกระทำของคนที่มีสื่อความหมายคล้ายคลึงกัน มีดังนี้

“หมาขี้เรื้อน” และ “癞皮狗” (Làipí gǒu) แปลว่า หมาขี้เรื้อน มีความหมายเหมือนกันในทั้งสองภาษา คือคนที่น่ารังเกียจ สังคมไม่ยอมรับ

3. การเปรียบเทียบรูปลักษณะของสุนัขกับการกระทำของคนที่มีสื่อความหมายที่แตกต่างกันได้แก่

“หมาตกน้ำ” และ “落水狗” (Luò shuǐ gǒu) แปลว่า หมาตกน้ำเช่นเดียวกัน แต่การให้ความหมายต่างกัน ในภาษาไทยจะเปรียบกับคนที่มีความเปี้ยกบอบส่วนใน ภาษาจีนจะหมายถึงคนที่หมดอำนาจ ไม่มีใครเหลียวแล

4. การเปรียบเทียบสุนัขกับคนที่รูปศัพท์เหมือนกันแต่สื่อความหมายแตกต่างกันมีดังนี้

“กินอย่างหมูอยู่อย่างหมา” และ “猪狗不如” (Zhū gǒu bù rú) แปลว่า อย่างกับหมูอย่างกับหมาในภาษาไทยกินอย่างหมูอยู่อย่างหมา หมายถึง คนที่ไม่เป็นระเบียบ ในภาษาจีน หมายถึง คนที่ไม่รู้จักผิดชอบชั่วดี ไม่รู้จักละอายใจ

5. การเปรียบเทียบสุนัขกับคนที่รูปศัพท์ต่างกันแต่สื่อความหมายเหมือนกันได้แก่

“แว้งกัด” และ “狼心狗肺” (Láng xīn gǒu fèi) แปลว่า ใจจิ้งจอกปอดหมา ซึ่งทั้งสองคำ หมายถึง คนเนรคุณไม่รู้จักบุญคุณผู้อื่น

สรุป

การใช้ถ้อยคำเปรียบเทียบสุนัขและคนในภาษาไทยและภาษาจีนนั้นมีประเด็นที่คล้ายคลึงกัน และแตกต่างกัน ทั้งการใช้ถ้อยคำเปรียบเทียบพฤติกรรมของสุนัขกับการกระทำของคนและการเปรียบเทียบรูปลักษณะของสุนัขกับการกระทำของคนที่มีรูปศัพท์และสื่อความหมายคล้ายคลึงกันและแตกต่างกัน ซึ่งการใช้ถ้อยคำเปรียบเทียบสุนัขกับคนในภาษาไทยและภาษาจีนส่วนใหญ่เป็นการเปรียบเทียบความหมายในเชิงลบ เช่น เปรียบเทียบสุนัขกับคนที่โมโหพาลไปทั่วทำให้ผู้อื่นเดือดร้อนเป็นที่น่ารังเกียจไม่เป็นที่ยอมรับของสังคม คนที่ชอบโอ้อวดว่าตนเองเก่ง คนที่มีพฤติกรรมไม่ดีตีลอกหลวง ขี้โกง ไม่รู้จักผิดชอบชั่วดีไม่รู้จักละอายใจ เป็นต้น แต่อย่างไรก็ตามอาจมีการใช้ถ้อยคำเปรียบเทียบสุนัขกับคน

ในภาษาไทยและภาษาจีนที่ให้ความหมายในเชิงบวกอยู่บ้าง เช่น คนที่ทำงานรับใช้เจ้านายด้วยความซื่อสัตย์ ความจงรักภักดีต่อเจ้าของ ให้ความรู้สึกรู้ว่าสุนัขเป็นเสมือนเพื่อนสนิท ซึ่งการใช้ถ้อยคำเปรียบเทียบทั้งภาษาไทยและภาษาจีนได้สะท้อนชีวิตความเป็นอยู่ของคนที่อยู่ร่วมกับสุนัขมายาวนาน จึงทำให้เกิดการสังเกตพฤติกรรมต่าง ๆ ทั้งการอยู่ การกิน การนอน การต่อสู้แล้วเกิดการใช้อ้อยคำเปรียบเทียบดังกล่าว

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงวัฒนธรรม. (2558). ภาษีต สำนวน พังเพย เรื่อง “หมา” นำชวนคิด. ค้นเมื่อ 8 กรกฎาคม 2558, จาก <http://www.mculture.go.th/ilovethaiculture/index.php/tolkrahmeam-woman-ubon-ratana-kanya-king-siriwattana-species-wadi-3>
- เชียรชัย เอี่ยมวรเมธ. (2541). *พจนานุกรมไทย-จีน*. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: อักษรพิทยา.
- ปรีชา สุขเกษม. (2554). “หมา” มุมมองที่ผ่านทางสำนวนไทย. ค้นเมื่อ 8 กรกฎาคม 2558, จาก http://human.tru.ac.th/b_tech/prechar1.pdf
- เมฆม สอดส่องกฤษ. (2549). “หมา” ในภาษาและวัฒนธรรมจีน. *วารสารศิลปศาสตร์ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี*, 2(2), 143-163.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (ม.ป.ป.). *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554*. กรุงเทพฯ: บริษัทศิริวัฒนาอินเตอร์พริ้นท์จำกัด (มหาชน).
- 李月松. (2008). 《汉语动物词语之国俗语义研究》. 汉语学习
- 韩志用. (2009). 《汉语成语小词典》. 长江: 长江出版社
- 石兰. (2012). 《动物词“狗”的英汉国俗语义对比研究》. 上饶师范学院学报
- Translated Thai References**
- Aiemworrarnet, T. (1998). Thai-Chinese Dictionary. 5th Edition. Bangkok: Aksompitya Press [in Thai]
- Han, Z. (2009). Chinese Proverb Dictionary. Chang Jiang Publishing Company. Chang Jiang. [in Chinese]

- Li, Y. (2008). *A Research of Semantic of a Use of Animal as Proverb in Chinese*. Hanyu Xuexi. [in Chinese]
- Ministry of Culture. (2015). Proverbs, idioms aphorism of "dog". Retrieved July 8, 2015, from <http://www.mculture.go.th/ilovethaiculture/index.php/tolkrahmeam-woman-ubon-ratana-kanya-king-siriwattana-species-wadi-3> [in Thai]
- Sukkaseam, P. (2011). A view of dog through Thai idiom. Retrieved July 8, 2015, from http://human.tru.ac.th/b_tech/prechar1.pdf [in Thai]
- Sordsongkrit, M. (2006). "Dog" in Chinese Language and culture. *Journal of Liberal Arts Ubon Ratchathani University*, 2(2), 143-163. [in Thai]
- The Royal Society. (2011). *The Royal Society Dictionary*. Siriwattana Interprint Co.Ltd.. [in Thai]
- Shi, L. (2012). *A Comparative of Using Dog in English and Chinese*. Shangrao Normal College [in Chinese]